

444.

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POŠTANSKIM USLUGAMA

("Sl. list RCG", br. 46/05 od 03.08.2005)

Proglašavam Zakon o prevozu u poštanskim uslugama, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore na četvrtoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2005. godini, dana 28. jula 2005. godine.

Broj: 01-781/2

Podgorica, 29. jula 2005. godine

Predsjednik Republike Crne Gore

Filip Vujanović, s.r.

ZAKON

O POŠTANSKIM USLUGAMA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću.

Član 2

Načela na kojima se zasniva uređivanje odnosa u oblasti poštanskih usluga su:

- 1) stvaranje uslova za zadovoljavanje potreba za poštanskim uslugama;
- 2) obezbjeđivanje univerzalne poštanske usluge u Republici Crnoj Gori (u daljem tekstu: Republika), propisanog kvaliteta i po pristupačnim cijenama za sve korisnike na teritoriji Republike, uzimajući u obzir tehnološki napredak, tržišni razvoj i promjene u zahtjevima korisnika;
- 3) obavljanje poštanske djelatnosti u skladu sa domaćim i međunarodnim standardima i propisima;
- 4) obezbjeđivanje razvoja poštanske djelatnosti;

- 5) podsticanje konkurencije u oblasti poštanske djelatnosti ;
- 6) podsticanje ekonomičnosti i efikasnosti u oblasti poštanske djelatnosti;
- 7) obezbjeđivanje kvaliteta i primjene standarda u obavljanju poštanskih usluga, kao i nepovrjedivost, sigurnost i tajnost poštanskih pošiljaka;
- 8) omogućavanje ravnopravnog pristupa poštanskoj mreži i poštanskim uslugama za korisnike poštanskih usluga i poštanske operatore;
- 9) zaštita interesa korisnika poštanskih usluga.

Član 3

Univerzalna poštanska usluga mora biti pod jednakim uslovima dostupna svim korisnicima na cijelom području Republike.

Član 4

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju slijedeća značenja:

- 1) poštanska usluga je usluga prijema, prerade, prenosa i uručenja poštanskih pošiljaka u skladu sa prihvaćenim standardima;
- 2) univerzalna poštanska usluga podrazumijeva poštanske usluge propisanog kvaliteta i standarda, koje se obavljaju u kontinuitetu, bez diskriminacije, pod jednakim uslovima i po pristupačnoj cijeni, za sve korisnike na teritoriji Republike;
- 3) rezervisana poštanska usluga je dio univerzalne poštanske usluge, limitirane po masi i cijeni , koju obavlja univerzalni poštanski operator;
- 4) nerezervisana poštanska usluga obuhvata poštansku uslugu iz domena univerzalne poštanske usluge, koja prevazilazi utvrđene limite po masi i/ili cijeni za rezervisanu uslugu, kao i komercijalna poštanska usluga;
- 5) komercijalna poštanska usluga je poštanska usluga izvan domena univerzalne poštanske usluge;
- 6) usluga dodatne vrijednosti je komercijalna poštanska usluga sa posebnim zahtjevima u vezi kvaliteta i načina prenosa koji se odnose na vrijeme i mjesto prijema i uručenja, brzinu prenosa, elektronsko praćenje pošiljaka od prijema do uručenja i dr;
- 7) elektronska usluga je usluga koja obuhvata prijem, preradu, prenos i uručenje elektronskim putem svih elektronski sertifikovanih poštanskih pošiljaka;
- 8) poštanski operator je davalac poštanskih usluga koji je registrovan za obavljanje poštanskih usluga i koji ima odgovarajuću licencu, odnosno rješenje saglasno ovom zakonu;

- 9) univerzalni poštanski operator je davalac poštanskih usluga sa obavezom pružanja univerzalne poštanske usluge i pravom obavljanja rezervisane poštanske usluge;
- 10) poštanska pošiljka je adresirana pošiljka koju prenosi poštanski operator i uručuje na adresu naznačenu na samoj pošiljci ili na njenom omotu, a obuhvata pismonosne pošiljke, pakete i uputnice;
- 11) pismonosna pošiljka je poštanska pošiljka koja obuhvata korespondenciju, štampane stvari, robu i druge predmete;
- 12) korespondencija je prepiska između pošiljaoca i primaoca (knjige, katalozi, časopisi, dnevna i periodična štampa se ne smatraju korespondencijom);
- 13) direktna pošta je korespondencija koja se sastoji od reklamnog, marketinškog ili propagandnog materijala istovjetnog sadržaja, izuzev naziva primaoca, adrese i drugih kriterijuma za identifikaciju, kao i drugih modifikacija koje ne mijenjaju samu prirodu poruke, koja se šalje velikom broju primalaca (računi, fakture, finansijski izvodi i druga saopštenja koja nijesu sa identičnim sadržajem nijesu direktna pošta);
- 14) neadresirana pošiljka je prepiska koja se sastoji od reklamnog, marketinškog ili propagandnog materijala istovjetnog sadržaja koja se šalje velikom broju neadresiranih primalaca;
- 15) paket je poštanska pošiljka koja sadrži robu i druge predmete;
- 16) uputnica je dokument koji se prenosi poštanskom mrežom i služi kao osnov za isplatu novčanog iznosa primaocu;
- 17) registrovana poštanska pošiljka je poštanska pošiljka o kojoj poštanski operator vodi posebnu evidenciju i izdaje potvrdu o njenom prijemu i koja može biti sa povratnicom;
- 18) preporučena poštanska pošiljka je registrovana poštanska pošiljka o čijem uručanju korisnik usluge može zahtijevati potvrdu;
- 19) sudsko pismo je registrovana poštanska pošiljka čiji je sastavni dio povratnica u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku;
- 20) vrijednosna poštanska pošiljka je registrovana poštanska pošiljka, osigurana za slučaj gubitka, oštećenja, umanjenja sadržaja poštanske pošiljke, do vrijednosti koju je naveo pošiljalac;
- 21) sekogram je otvorena poštanska pošiljka čija je sadržina prilagođena i namijenjena slijepim ili slabovidim licima;
- 22) poštanska mreža univerzalnog poštanskog operatora je skup poštanskih objekata, opreme i drugih sredstava, koji su međusobno povezani u jedinstvenu tehničko-tehnološku cjelinu, radi pružanja univerzalne poštanske usluge;

- 23) pristupne tačke poštanske mreže su fizički objekti ili oprema, uključujući i poštanske sandučiće, na javnim mjestima ili u prostorijama poštanskog operatora, gdje korisnici poštanskih usluga mogu predati poštanske pošiljke u poštansku mrežu;
- 24) jedinica poštanske mreže je dio poštanske mreže u kojem se obavljaju poštanske usluge (jedinica poštanske mreže univerzalnog poštanskog operatora mora biti označena nazivom i poštanskim brojem);
- 25) poštanski sandučić je sredstvo poštanske mreže za prijem neregistrovanih poštanskih pošiljaka;
- 26) kućni sandučić je sredstvo poštanske mreže za uručenje poštanskih pošiljaka;
- 27) zbirni sandučić je sredstvo poštanske mreže koje se koristi za uručenje i preuzimanje poštanskih pošiljaka od korisnika koji su udaljeni od naseljenih mjesta;
- 28) prijem pošiljaka je postupak prikupljanja poštanskih pošiljki koje su predate na pristupnim tačkama;
- 29) uručenje pošiljaka je postupak dostavljanja poštanskih pošiljki na naznačenu adresu;
- 30) korisnik poštanske usluge je fizičko ili pravno lice koje koristi poštanske usluge.

II POŠTANSKE USLUGE

Član 5

Univerzalna poštanska usluga je usluga od javnog interesa za Republiku.

Univerzalnu poštansku uslugu iz stava 1 ovog člana može obavljati pravno lice na osnovu posebne licence.

U cilju ostvarivanja javnog interesa iz stava 1 ovog člana Vlada Republike Crne Gore može osnovati univerzalnog poštanskog operatora.

Univerzalni poštanski operator jedini je ovlašćen da koristi naziv "Pošta".

1. Univerzalna poštanska usluga

Član 6

Univerzalna poštanska usluga obuhvata prijem, preradu, prenos i uručenje:

- 1) pismonosnih pošiljaka mase do 2 kg;
- 2) paketa mase do 10 kg;
- 3) uputnica;

4) sekograma;

5) preporučenih i vrijednosnih poštanskih pošiljki.

Univerzalna poštanska usluga iz stava 1 ovog člana obuhvata poštanske usluge u unutrašnjem i u međunarodnom poštanskom saobraćaju.

Univerzalna poštanska usluga obuhvata i uručenje paketa mase do 20 kg u međunarodnom poštanskom saobraćaju.

Dimenzije poštanskih pošiljaka, pakovanje i drugi uslovi za obavljanje usluga iz st.1 i 3 ovog člana utvrđuju se aktima Svjetskog poštanskog saveza i opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

Član 7

Univerzalnu poštansku uslugu obavlja univerzalni poštanski operator kao pravno lice koje ispunjava uslove propisane zakonom, a na osnovu posebne licence.

Univerzalna poštanska usluga razvija se u skladu sa tehničkim i ekonomskim razvojem i potrebama korisnika.

Član 8

Obavljanjem univerzalne poštanske usluge obezbjeđuje se svim korisnicima, svakim radnim danom, ne manje od pet dana sedmično, najmanje jedan prijem i jedno uručenje poštanskih pošiljki.

Nezavisni regulatorni organ (u daljem tekstu: regulatorni organ) može u posebnim okolnostima i geografskim uslovima odrediti drugačije obavljanje univerzalne poštanske usluge.

Član 9

Univerzalni poštanski operator obavlja univerzalnu poštansku uslugu, kao i druge poštanske usluge, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Obavljanjem univerzalne poštanske usluge obezbjeđuje se svim korisnicima mogućnost pristupa poštanskoj mreži univerzalnog poštanskog operatora na propisanoj udaljenosti od mjesta stanovanja, uključujući poštanske sandučice na javnim mjestima i u službenim prostorijama poštanskog operatora.

Univerzalni poštanski operator je obavezan da obezbijedi propisanu gustinu pristupnih tačaka koja odgovara potrebama korisnika, a u skladu sa tehnološkim i ekonomskim razvojem.

Radi obezbjeđenja propisane gustine pristupnih tačaka iz stava 3 ovog člana, univerzalni poštanski operator obavljanje određenih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge može povjeriti ugovorom fizičkom ili pravnom licu.

Fizičko ili pravno lice iz stava 4 ovog člana je odgovorno za sve štete koje obavljanjem univerzalne poštanske usluge pričinu korisnicima poštanskih usluga.

Univerzalni poštanski operator je obavezan prenijeti poštanske pošiljke i kada univerzalna poštanska usluga nije plaćena ili je premalo plaćena, ukoliko je naznačena adresa pošiljaoca, pod uslovima utvrđenim opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

Član 10

Univerzalni poštanski operator:

- 1) saraduje sa međunarodnim organizacijama, inostranim upravama i ovlašćenim kompanijama u oblasti poštanskog saobraćaja i obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava, obaveza i odgovornosti u sprovođenju međunarodnih konvencija i drugih sporazuma iz oblasti međunarodnog poštanskog saobraćaja;
- 2) organizuje i vrši obračun usluga u međunarodnom poštanskom saobraćaju sa inostranim upravama i kompanijama;
- 3) obavlja poslove u vezi sa izdavanjem, prodajom i povlačenjem iz upotrebe poštanskih maraka i poštanskih vrijednosnica Republike.

Uslove i način izdavanja poštanskih maraka propisuje ministarstvo nadležno za poštansku djelatnost (u daljem tekstu:Ministarstvo).

Član 11

Sredstva za pokriće eventualnih gubitaka obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora obezbjeđuju se u skladu sa ovim zakonom.

Član 12

Univerzalni poštanski operator je obavezan da omogući pristup poštanskoj mreži drugim poštanskim operatorima pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

Bliže uslove i cijene pristupa iz stava 1 ovog člana utvrđuje univerzalni poštanski operator uz saglasnost regulatornog organa.

Uslovi iz stava 2 ovog člana objavljuju se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Cijena pristupa poštanskoj mreži univerzalnog poštanskog operatora utvrđuje se na osnovu stvarnih troškova pristupa mreži.

Član 13

Pristup mreži univerzalnog poštanskog operatora ostvaruje se na osnovu zahtjeva.

Način i uslovi pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora uređuju se ugovorom između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora.

Univerzalni poštanski operator može odbiti zahtjev za pristup mreži, ako bi se time ugrozilo obavljanje univerzalne poštanske usluge.

Sporove u vezi pristupa poštanskoj mreži iz stava 3 ovog člana rješava regulatorni organ.

2. Rezervisna poštanska usluga

Član 14

Rezervisana poštanska usluga obuhvata:

- 1) prijem, preradu, prenos i uručenje pismonosnih pošiljaka do mase 100 grama i cijene koja je niža od trostrukog iznosa poštarine prve stope mase i najbržeg stepena prenosa;
- 2) prijem, prenos i isplatu uputnica;
- 3) direktnu poštu, pod uslovima iz tačke 1 ovog stava;
- 4) prijem, preradu, prenos i uručenje sudskog pisma bez obzira na limite.

Rezervisana poštanska usluga iz stava 1 ovog člana obavlja univerzalni poštanski operator koja obuhvata poštanske usluge u unutrašnjem i međunarodnom poštanskom saobraćaju.

3. Komercijalna poštanska usluga

Član 15

Komercijalna poštanska usluga obuhvata poštanske usluge koje se obavljaju na slobodnom tržištu, a ne pripadaju univerzalnoj poštanskoj usluzi.

Komercijalnu poštansku uslugu iz stava 1 ovog člana mogu obavljati fizička ili pravna lica, na osnovu rješenja o ispunjenosti uslova iz člana 48 ovog zakona.

III USLOVI ZA OBAVLJANJE POŠTANSKIH USLUGA

Član 16

Poštanske usluge se obavljaju u skladu sa ovim zakonom, opštim i posebnim uslovima za obavljanje poštanskih usluga i aktima Svjetskog poštanskog saveza.

Akte Svjetskog poštanskog saveza objavljuje regulatorni organ u "Službenom listu Republike Crne Gore" na jeziku u službenoj upotrebi.

Član 17

Opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga utvrđuju se uslovi i način obavljanja poštanskih usluga, rokovi za prenos i uručenje poštanskih pošiljaka i gustina pristupnih tačaka poštanskoj mreži univerzalnog poštanskog operatora.

Opšte uslove iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 18

Posebnim uslovima za obavljanje poštanskih usluga utvrđuju se uslovi i način obavljanja poštanskih usluga poštanskog operatora.

Uslove iz stava 1 ovog člana utvrđuje univerzalni poštanski operator i drugi poštanski operatori uz saglasnost regulatornog organa.

Posebni uslovi univerzalnog poštanskog operatora objavljuju se u "Službenom listu Republike Crne Gore", a posebni uslovi drugih poštanskih operatora moraju biti istaknuti na vidnom mjestu u poslovnim prostorijama.

Član 19

Regulatorni organ može zahtijevati izmjenu posebnih uslova iz člana 18 ovog zakona, ako je to potrebno radi zaštite korisnika poštanskih usluga ili obezbjeđenja konkurencije.

Poštanski operator obavezan je izvršiti izmjenu posebnih uslova u smislu stava 1 ovog člana po zahtjevu regulatornog organa.

Član 20

Poštanske usluge se, po pravilu, obavljaju na osnovu ugovora o pristupu.

Član 21

Korisnik poštanskih usluga može da koristi poštanske usluge preko punomoćnika u skladu sa opštim propisima o punomoćju.

Punomoćje se može izdati za uručenje svih pošiljaka ili za pojedinačnu pošiljku.

Punomoćje ovjereno od nadležnih organa važi za vrijeme koje je u njemu označeno, a punomoćje koje je evidentirano od poštanskog operatora važi samo za usluge tog operatora i to za vrijeme koje je u njemu naznačeno.

IV CIJENE POŠTANSKIH USLUGA

Član 22

Cijene poštanskih usluga (poštarina) moraju biti jedinstvene za usluge iste vrste na cijelom području Republike.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, poštanski operator može odobriti nižu cijenu korisnicima poštanskih usluga koji otpremaju veći broj poštanskih pošiljaka ili koji otpremaju poštanske pošiljke od različitih pošiljalaca istom korisniku, pod uslovom da je niža cijena utvrđena cjenovnikom poštanskih usluga.

Cijene univerzalne poštanske usluge moraju biti pristupačne za korisnike poštanskih usluga.

Cijene komercijalnih poštanskih usluga određuje davalac poštanskih usluga i moraju biti jedinstvene za sve korisnike za usluge iste vrste na cijelom području na kojem se usluge obavljaju.

Član 23

Cijenu univerzalne poštanske usluge utvrđuje univerzalni poštanski operator po kriterijumima koje utvrđuje Ministarstvo.

Cijene rezervisane poštanske usluge utvrđuje Ministarstvo, na predlog univerzalnog poštanskog operatora.

Cijene iz stava 2 ovog člana u međunarodnom saobraćaju formiraju se na osnovu kriterijuma utvrđenih aktima Svjetskog poštanskog saveza.

Cijene poštanskih usluga poštanski operatori obavezno dostavljaju regulatornom organu u roku od osam dana od dana njihovog utvrđivanja.

V PLAĆANJE POŠTANSKIH USLUGA

Član 24

Poštanske usluge se, po pravilu, plaćaju unaprijed prema cjenovniku koji je istaknut na vidnom mjestu u prostorijama poštanskog operatora.

Korisnik poštanskih usluga obavezan je, kada je to određeno posebnim propisom, da pored cijene iz stava 1 ovog člana, plati i iznos određen tim posebnim propisom.

Sekogrami su oslobođeni plaćanja poštarine, osim u slučaju avionskog prenosa.

Plaćanje poštanskih usluga se označava na poštanskoj pošiljci na jedan od sljedećih načina, i to:

- 1) važećim poštanskim markama;
- 2) otiskom mašine za frankiranje;
- 3) otiskom elektronskog žiga;
- 4) oznakom da je poštarina plaćena u skladu sa odredbama ugovora između poštanskih operatora i korisnika.

VI RAČUNOVODSTVO

Član 25

Poštanski operatori su obavezni da dostavljaju regulatornom organu finansijski izvještaj i druge podatke u skladu sa zakonom.

Vrstu podataka iz stava 1 ovog člana i način dostavljanja utvrđuje regulatorni organ.

Univerzalni poštanski operator mora obezbijediti odvojeno računovodstveno praćenje rezervisanih usluga i nerezervisanih usluga.

U okviru računovodstvenog praćenja nerezervisanih usluga, univerzalni poštanski operator mora obezbijediti posebno računovodstveno praćenje univerzalne poštanske usluge.

Kada prihodi od rezervisanih i univerzalnih usluga ne pokrivaju njihove troškove, troškovi se podmiruju u skladu sa ovim zakonom.

Računovodstveni iskazi univerzalnog poštanskog operatora se redovno godišnje revidiraju i zajedno sa finansijskim izvještajem dostavljaju regulatornom organu.

Član 26

Univerzalni poštanski operator ne smije s prihodom od rezervisanih poštanskih usluga subvencionirati komercijalne poštanske usluge.

VII NADLEŽNOSTI

Član 27

Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada):

- 1) utvrđuje strategiju razvoja poštanske djelatnosti;
- 2) određuje uslove i način korišćenja poštanske mreže univerzalnog poštanskog operatora u slučaju vanrednih okolnosti;
- 3) donosi propise na osnovu ovog zakona;
- 4) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.

Strategiju razvoja poštanske djelatnosti donosi Vlada na period od 10 godina i sadrži: principe razvoja poštanske djelatnosti i liberalizaciju poštanskog tržišta.

Ciljevi i zadaci strategije u pogledu razvoja poštanske djelatnosti i liberalizacije poštanskog tržišta realizuju se srednjoročnim programima koje donosi Vlada na period od pet godina.

Srednjoročnim programima iz stava 3 ovog člana naročito se utvrđuju: potrebna finansijska sredstva i izvori finansijskih sredstava za realizaciju ciljeva i zadataka strategije iz stava 1 ovog člana.

Član 28

Ministarstvo:

1) propisuje:

- opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga;
- nomenklaturu poštanskih usluga;
- tehničke uslove koje moraju ispunjavati sredstva i druga oprema poštanske mreže, kao i uslove i uputstva za projektovanje, izgradnju, eksploataciju, održavanje i kontrolu kvaliteta poštanske mreže;
- kriterijume utvrđivanja cijena za obavljanje univerzalne poštanske usluge;
- uslove i način izdavanja poštanskih maraka;

2) saraduje sa međunarodnim organizacijama i upravama u cilju obezbjeđivanja primjene međunarodnih konvencija i drugih sporazuma iz oblasti međunarodnog poštanskog saobraćaja;

3) utvrđuje visinu naknada u skladu sa ovim zakonom;

4) utvrđuje cijene rezervisanih poštanskih usluga;

5) utvrđuje ispunjenost tehničkih uslova, opreme i sredstava poštanske mreže;

6) rješava po žalbama u drugostepenom postupku,

7) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.

VIII POŠTANSKE POŠILJKE

1) Osnovni zahtjevi koje moraju ispunjavati poštanske pošiljke

Član 29

Poštanske pošiljke moraju ispunjavati uslove propisane ovim zakonom, opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga, kao i aktima Svjetskog poštanskog saveza.

Na svakoj poštanskoj pošiljci mora biti označena, čitko i jasno, adresa primaoca koja sadrži sve potrebne podatke.

U unutrašnjem poštanskom saobraćaju poštanske pošiljke se adresiraju ćirilicom ili latinicom, u skladu sa zakonom, a u međunarodnom poštanskom saobraćaju, latinicom ili pismom odredišne zemlje, pri čemu naziv odredišne pošte i odredišne zemlje mora biti ispisan i latinicom.

Adresa pošiljaoca je obavezna na svim registrovanim pošiljkama, osim ukoliko je na omotu naznačeno "za konkurs", "licitaciju" i sl.

Poštanska pošiljka mora biti upakovana tako da obezbijedi tajnost sadržine podataka na način utvrđen opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

Član 30

Za određene poštanske pošiljke moraju biti ispunjeni uslovi predviđeni drugim zakonima, odnosno propisima donesenim na osnovu zakona, i to:

- 1) za pošiljke u unutrašnjem poštanskom saobraćaju, čija sadržina su predmeti za čiji je prenos potrebno odobrenje nadležnih državnih organa, pošiljalac je dužan da takvo odobrenje priloži;
- 2) za pošiljke u međunarodnom poštanskom saobraćaju, čija sadržina podliježe carinskom pregledu, odnosno deviznoj kontroli da se postupi u skladu sa carinskim ili deviznim propisima.

Član 31

Poštanska pošiljka je vlasništvo pošiljaoca dok se ne uruči primaocu ili drugom ovlašćenom licu.

Član 32

Prijem poštanskih pošiljki obavlja se u jedinici poštanske mreže, posredstvom poštanskog sandučića, odnosno posredstvom poštonoše u poslovnim prostorijama korisnika ili elektronskim putem.

Član 33

Poštanski operator, po pravilu, uručuje poštanske pošiljke lično primaocu ili ovlašćenom licu.

Registrovane pošiljke mogu se uručiti i odraslom članu domaćinstva, licu zaposlenom u domaćinstvu, odnosno u poslovnoj prostoriji primaoca, pod uslovima i po postupku utvrđenim opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga. Ostale pošiljke mogu se uručiti i ubacivanjem u kućne sandučice.

U slučaju neuspjele dostave registrovane pošiljke, primaocu se ostavlja izvještaj o prispijeću pošiljke.

Ako je primaocu ostavljen izvještaj o prispijeću pošiljke prije isteka roka za prenos i uručenje pošiljke, smatra se da je poštanski operator ispunio svoju obavezu prenosa i uručjenja pošiljke u propisanom roku.

Ako primalac ili lice iz st. 1 i 2 ovog člana odbija da primi registrovanu pošiljku, uručilac će na poštanskoj pošiljci ili povratnici konstatovati datum i razlog odbijanja prijema i poštansku pošiljku vratiti pošiljaocu.

Poštanska pošiljka za koju se utvrdi da ne može da se uruči ni primaocu ni pošiljaocu u rokovima propisanim opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga, smatra se neuručivom poštanskom pošiljkom.

Način postupanja sa neuručivim pošiljkama utvrđuje se opštim uslovima.

2. Sandučići

Član 34

Vlasnik stana, porodične stambene zgrade ili poslovnog objekta mora na ulazu u objekat, dvorište ili na drugi pogodan način obezbijediti postavljanje i održavanje kućnog sandučića.

Kućni sandučić mora biti označen imenom i prezimenom vlasnika, odnosno korisnika objekata, kao i brojem stana, porodične stambene zgrade ili poslovnog objekta, u skladu sa posebnim propisima.

Poštanski operator pisano upozorava vlasnike objekata iz stava 1 ovog člana ako ne ispune obaveze i određuje im rok od 15 dana za otklanjanje propusta.

Poštanski operator nije obavezan uručivati poštanske pošiljke u slučaju nepostupanja iz stava 3 ovog člana.

Kućni sandučići moraju biti postavljeni tako da omogućavaju sigurnu dostavu i obezbjeđuju tajnost poštanskih pošiljki.

Član 35

Univerzalni poštanski operator postavlja poštanske sandučiće na javnim površinama i saobraćajnicama, u skladu sa posebnim propisima, a po odobrenju nadležnog organa.

Član 36

Korisnicima poštanskih usluga čiji su objekti van naseljenog mjesta, poštanske pošiljke mogu se uručivati putem zbirnih sandučića.

Uslovi i postupak uručjenja putem zbirnih sandučića uređuju se u skladu sa posebnim uslovima poštanskog operatora.

Član 37

Prijem i uručjenje poštanskih pošiljki vrši se u skladu sa ovim zakonom, opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga i međunarodnim poštanskim aktima i posebnim uslovima poštanskih operatora.

3. Sadržina poštanskih pošiljki

Član 38

U poštanskim pošiljkama zabranjeno je slati:

- 1) narkotike i psihotropne supstance, osim kada su pošiljalac i primalac ovlašćeni za njihov promet, odnosno upotrebu;
- 2) eksplozivne, lako zapaljive, radioaktivne i druge opasne materije;
- 3) žive životinje, osim životinja čiji je prenos dozvoljen opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga;
- 4) predmete čiji je uvoz i promet zabranjen u državi u koju se šalju;
- 5) predmete koji mogu zbog svoje prirode ili ambalaže biti opasni za zaposlene kod poštanskog operatora ili mogu ugroziti ili oštetiti druge poštanske pošiljke, transportna sredstva ili poštansku opremu;
- 6) druge materije, odnosno predmete čije slanje je zabranjeno drugim propisima.

Poštanski operator je obavezan, ukoliko je u saznanju ili osnovano sumnja da poštanska pošiljka sadrži materije, odnosno predmete iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, da poštansku pošiljku preda nadležnom državnom organu, odnosno ovlašćenom službenom licu.

Način postupanja sa poštanskim pošiljkama koji sadrže materije i predmete iz stava 1 ovog člana uređuju se opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

Član 39

Pošiljalac je odgovoran za sve štete koje njegova poštanska pošiljka pričinu ostalim pošiljkama, objektima, opremi, poštanskom osoblju i drugim licima, i to:

- 1) ako je pošiljka sadržala predmete čije je slanje zabranjeno zakonom;
- 2) ako se pošiljalac nije pridržavao uslova utvrđenih zakonom za slanje određenih predmeta koji su se nalazili u njegovoj pošiljci;
- 3) ako pošiljka nije bila pakovana na način propisan opštim i posebnim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

4) Tajnost poštanskih pošiljki

Član 40

Poštanski operatori obavezni su obezbijediti tajnost poštanskih pošiljki.

Licima zaposlenim kod poštanskog operatora zabranjeno je davati podatke o poštanskim pošiljkama neovlašćenim licima. Poštanski operatori mogu pribaviti podatke o poštanskim pošiljkama samo u obimu koji je potreban za obavljanje poštanskih usluga.

Izuzetno, tajnost poštanskih pošiljki može se narušiti, u skladu sa zakonom.

Član 41

Poštanski operatori mogu koristiti podatke iz adrese poštanske pošiljke korisnika poštanskih usluga za potrebe ispitivanja tržišta u cilju kvalitetnijeg obavljanja poštanskih usluga.

Član 42

Poštanski operatori obavezni su da pri obavljanju poštanskih usluga obezbijede nepovrjedivost poštanskih pošiljki.

Nepovrjedivost poštanskih pošiljki može se narušiti samo u slučajevima i pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 43

Poštanski operator može otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke, po pravilu, uz pristanak pošiljaoca i primaoca.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, poštanski operator obavezan je komisijski otvoriti i pregledati sadržaj poštanske pošiljke bez pristanka pošiljaoca ili primaoca u slučajevima:

- 1) kad se poštanska pošiljka ne može uručiti primaocu niti vratiti pošiljaocu (neuručiva pošiljka);
- 2) kad postoji osnovana sumnja da se u poštanskoj pošiljci nalaze zabranjeni predmeti iz člana 38 ovog zakona;
- 3) kad je poštanska pošiljka oštećena tako da je ugrožen njen sadržaj;
- 4) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Otvaranju i pregledanju poštanskih pošiljki iz stava 2 ovog člana obavezno prisustvuje punoljetni građanin u svojstvu svjedoka.

Način otvaranja i pregledanja poštanskih pošiljki uređuje se opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga.

5) Reklamacije

Član 44

Ako korisnik poštanskih usluga smatra da registrovana poštanska pošiljka nije uručena primaocu ili je uručena sa zakašnjenjem ili da posebno ugovorena usluga nije obavljena ili nije obavljena u cjelosti može poštanskom operatoru da podnese reklamaciju u roku od šest mjeseci od dana predaje poštanske pošiljke.

Reklamaciju zbog oštećenja ili umanjenja sadržaja registrovane poštanske pošiljke korisnik poštanskih usluga mora podnijeti odmah pri uručanju poštanske pošiljke, odnosno najkasnije narednog radnog dana.

Poštanski operator obavezan je da se izjasni o osnovanosti reklamacije u roku od 15 dana od dana podnošenja reklamacije u unutrašnjem saobraćaju, odnosno u roku od 30 dana u međunarodnom saobraćaju.

Ako pošiljalac ne podnese reklamaciju iz stava 2 ovog člana u predviđenom roku gubi prava koja mu po odredbama ovog zakona pripadaju u slučaju oštećenja ili umanjenja sadržaja.

6) Odgovornost za prouzrokovanu štetu

Član 45

U međunarodnom saobraćaju poštanski operator odgovara za prouzrokovanu štetu u granicama utvrđenim aktima Svjetskog poštanskog saveza i drugim međunarodnim poštanskim aktima.

U unutrašnjem saobraćaju poštanski operator odgovara za štetu koja nastane u toku prenosa registrovane pošiljke zbog:

- 1) gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke;
- 2) prekoračenja roka prenosa i uručjenja poštanske pošiljke;
- 3) neizvršene, nepotpuno ili pogrešno izvršene poštanske usluge.

Poštanski operator oslobađa se odgovornosti za prouzrokovanu štetu, ako dokaže da je:

- 1) prenos poštanske pošiljke obavljen u skladu sa opštim uslovima za obavljanje poštanskih usluga;
- 2) šteta nastupila usljed dejstva više sile;
- 3) šteta nastala zbog nemarnosti pošiljaoca u pogledu izbora vrste poštanske usluge ili obezbjeđenja njene sadržine ;
- 4) šteta nastala nakon što je poštanska pošiljka u skladu sa članom 38 stav 2 ovog zakona uručena nadležnom državnom organu, odnosno ovlašćenom službenom licu;
- 5) korisnik poštanskih usluga neblagovremeno uložio reklamaciju;
- 6) šteta nastala u postupku izvršavanja akata i radnji nadležnih državnih organa;
- 7) poštanska pošiljka prilikom uručjenja imala istovjetnu masu koja je označena na pošiljci i ako su sredstva za njeno zatvaranje neoštećena.

Član 46

Poštanski operator obavezan je da korisniku poštanskih usluga isplati naknadu štete i to najmanje za:

- 1) gubitak ili potpuno oštećenje vrijednosne pošiljke - označenu vrijednost pošiljke uvećanu za desetstruku cijenu plaćenu za prenos vrijednosne pošiljke;
- 2) gubitak ili pogrešnu isplatu uputnice - iznos u visini uputničkog iznosa uvećan za desetstruku cijenu plaćenu za prenos uputnice;
- 3) djelimično oštećenje ili umanjenje sadržaja vrijednosne pošiljke - iznos u visini utvrđenog dijela oštećenja ili umanjenja sadržaja, ali ne veći od iznosa koji bi se isplatio na osnovu tačke 1 ovog stava;
- 4) neizvršenu, nepotpuno ili pogrešno izvršenu poštansku uslugu prenosa registrovane pošiljke - petostruku cijenu plaćenu za izvršenu poštansku uslugu;
- 5) prekoračenje roka prenosa registrovane pošiljke - cijenu plaćenu za izvršenu poštansku uslugu.

U slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana korisnik poštanskih usluga ima pravo na povraćaj plaćene cijene poštanske usluge.

Poštanski operator ni u jednom slučaju ne odgovara za izgublenu dobit.

Član 47

Potraživanja poštanskog operatora i korisnika poštanskih usluga zastarijevaju istekom roka od 12 mjeseci.

Zastara iz stava 1 ovog člana počinje teći:

- 1) za potraživanja zbog manje ili više naplaćene poštarine ili drugih troškova - od dana plaćanja;
- 2) za potraživanja koja se odnose na otkupninu - nakon 15 dana od dana kada je istekao rok za prenos i uručenje poštanske pošiljke;
- 3) za potraživanja zbog djelimičnog gubitka ili oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke ili zbog prekoračenja roka za prenos i uručenje poštanske pošiljke - od dana uručnja poštanske pošiljke;
- 4) za potraživanja zbog gubitka pošiljke - nakon 30 dana od dana isteka roka za prenos poštanske pošiljke;
- 5) u svim drugim slučajevima potraživanja od dana kad su stečeni uslovi za potraživanje.

Zastara se prekida kad se poštanskom operatoru dostavi zahtjev za isplatu potraživanja u pisanoj formi i počinje iznova teći kad je podnosiocu zahtjeva ili drugoj ovlaštenoj osobi dostavljen pisani odgovor na zahtjev i kad su mu vraćene isprave priložene uz zahtjev.

Zastara ne može nastupiti prije isteka roka od 30 dana od dana prijema odgovora poštanskog operatora na zahtjev za potraživanje naknade štete.

Naknadni zahtjevi po istom predmetu ne prekidaju zastaru.

IX LICENCE I RJEŠENJA ZA OBAVLJANJE POŠTANSKIH USLUGA

Član 48

Poštanske usluge se obavljaju na osnovu posebne licence, licence, odnosno rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje poštanskih usluga.

Univerzalnu poštansku uslugu obavlja pravno lice na osnovu posebne licence.

Pojedine poštanske usluge iz domena univerzalne poštanske usluge obavlja pravno lice na cijeloj teritoriji Republike koje dobije licencu za obavljanje te usluge.

Komercijalne poštanske usluge obavljaju fizička i pravna lica koja dobiju rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje tih usluga.

Član 49

Licence i rješenja iz člana 48 ovog zakona izdaje regulatorni organ.

U postupku izdavanja licenci i rješenja primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

Na akta iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Protiv rješenja Ministarstva iz stava 3 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Član 50

Za obavljanje univerzalne poštanske usluge izdaje se posebna licenca na osnovu zahtjeva koji sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana u postupku dobijanja posebne licence prilaže sljedeće dokaze:

- 1) o registraciji za obavljanje poštanskih usluga;
- 2) o pravnom osnovu korišćenja poštanske mreže;
- 3) o ispunjenosti tehničkih i drugih uslova u skladu sa propisima.

Član 51

Za obavljanje pojedinih poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge izdaje se licenca, na osnovu zahtjeva, koji obavezno sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva;
- 2) vrste poštanskih usluga koje namjerava da obavlja;
- 3) period za koji se licenca traži.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana, u postupku dobijanja licence, prilaže sljedeće dokaze:

- 1) o registraciji za obavljanje poštanskih usluga;
- 2) o pravnom osnovu korišćenja poštanske mreže;
- 3) o ispunjenosti tehničkih i drugih uslova u skladu sa propisima.

Član 52

Posebna licenca i licenca naročito sadrže:

- 1) odredbe o pravima i obavezama za obavljanje univerzalne poštanske usluge, odnosno poštanskih usluga iz domena univerzalne poštanske usluge;
- 2) podatke o imaocu licence;
- 3) vrijeme važenja;
- 4) posebna prava i obaveze imaoca licence.

Član 53

Posebna licenca izdaje se na period do 20 godina i ne može se prenijeti na drugo lice, prestati da važi, niti izmijeniti na zahtjev njenog imaoca.

Član 54

Licenca se izdaje na period do 10 godina i može se, na zahtjev poštanskog operatora, produžiti na način i pod uslovima pod kojim je izdata.

Licenca se može izmijeniti na zahtjev poštanskog operatora ili po službenoj dužnosti.

Regulatorni organ će izmijeniti licencu po službenoj dužnosti, ako je to neophodno zbog usklađivanja sa međunarodnim aktima, propisima ili u cilju obezbjeđenja propisanog obavljanja univerzalnih poštanskih usluga.

Prenos licenci na drugo lice nije dozvoljen.

Imalac licence je obavezan pisano obavijestiti regulatorni organ o svakoj promjeni i prestanku obavljanja poštanskih usluga, u roku od 15 dana od dana promjene ili prestanka obavljanja poštanskih usluga.

Član 55

Licence i rješenja prestaju da važe na zahtjev imaoaca licence, odnosno rješenja i istekom vremena na koje su izdate.

Član 56

Licencu, odnosno rješenje oduzima regulatorni organ ako imalac licence, odnosno rješenja:

- 1) dobio licencu, odnosno rješenje na osnovu neistinitih podataka;
- 2) ne ispunjava uslove na osnovu kojih je dobio licencu, odnosno rješenje;
- 3) ne obavlja poštanske usluge na način i pod uslovima utvrđenim u licenci, odnosno rješenju;
- 4) ne postupi po rješenju poštanskog inspektora;
- 5) u propisanom roku ne izvršava finansijske obaveze prema regulatornom organu;
- 6) obavlja poštansku uslugu po dampinškim cijenama.

Član 57

Rješenje o ispunjenosti uslova iz člana 48 stav 4 ovog zakona za obavljanje komercijalnih poštanskih usluga se izdaje na zahtjev fizičkog ili pravnog lica i obavezno sadrži

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva;
- 2) vrstu komercijalne poštanske usluge koju namjerava da obavlja;
- 3) područje na kojem će se usluga obavljati;
- 4) period za koji se rješenje izdaje.

Rješenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na period do pet godina.

Član 58

Za dobijanje licenci i rješenja iz člana 48 ovog zakona plaća se jednokratna naknada.

Pored naknade iz stava 1 ovog člana imaoци licenci i rješenja plaćaju i godišnju naknadu za obavljanje poštanskih usluga.

Visinu naknada iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 59

Sredstva od naknada iz člana 58 ovog zakona prihod su regulatornog organa i uplaćuju se na poseban račun regulatornog organa (kompenzacioni fond), a koriste se za:

- 1) finansiranje djelatnosti regulatornog organa;
- 2) pokriće eventualnih gubitaka obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

Način raspodjele sredstava iz stava 1 ovog člana utvrđuje se statutom regulatornog organa.

Član 60

Ukoliko se sredstvima iz kompenzacionog fonda ne mogu podmiriti eventualni gubici obavljanja univerzalne poštanske usluge, nedostajuća sredstva se obezbjeđuju iz budžeta Republike.

Postupak za ostvarivanje prava na pokriće troškova (gubitak) iz sredstava budžeta Republike propisuje Ministarstvo, u saradnji sa Ministarstvom finansija.

Ako prihodi iz kompenzacionog fonda premaše rashode za svaku završenu finansijsku godinu (prema izvještaju revizora) višak sredstava uplaćuje se u budžet Republike.

X REGULATORNI ORGAN

Član 61

Poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti obavlja Agencija za telekomunikacije osnovana Zakonom o telekomunikacijama ("Službeni list RCG", broj 59/00) sa nadležnostima utvrđenim tim i ovim zakonom, pod nazivom Agencija za telekomunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija).

Član 62

Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su:

- 1) izdavanje i oduzimanje licenci i rješenja za obavljanje poštanskih usluga u skladu sa ovim zakonom;
- 2) praćenje cijena sa stanovišta ravnopravnosti i njihove pristupačnosti i preduzimanje mjera za sprječavanje nepravilnosti u vezi sa cijenama;
- 3) davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora;
- 4) davanje saglasnosti na posebne uslove za obavljanje poštanskih usluga;
- 5) praćenje razvoja poštanskih usluga;

- 6) vođenje registra poštanskih operatora;
- 7) obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonom.

Član 63

Registar poštanskih operatora sadrži:

- 1) firmu, odnosno naziv fizičkog i pravnog lica;
- 2) ime i prezime odgovornog lica u pravnom licu;
- 3) matični broj, registarski broj, broj žiro računa i sjedište, odnosno adresu društva ili preduzetnika;
- 4) podatke o izdatim licencama, rješenjima, vrstama poštanskih usluga, području na kojem se obavljaju, kao i druge podatke iz licenci i rješenja;
- 5) podatke o ispunjavanju obaveza poštanskih operatora u skladu sa ovim zakonom;
- 6) podatke o izrečenim novčanim kaznama zbog prekršaja utvrđenih ovim zakonom.

XI NADZOR

Član 64

Nadzor nad primjenom ovog zakona, kao i propisa donijetih za sprovođenje ovog zakona obavlja Ministarstvo, u skladu sa posebnim zakonom.

Inspekcijski nadzor u okviru ovlašćenja iz ovog zakona obavlja poštanski inspektor, u skladu sa posebnim zakonom.

XII KAZNE NE ODREDBE

Član 65

Novčanom kaznom od desetostrukog do tristastrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik, ako:

- 1) neovlašćeno koristi naziv "POŠTA" (član 5 stav 4);
- 2) primjenjuje posebne uslove bez saglasnosti regulatornog organa (član 18 stav 2);
- 3) cijene poštanskih usluga nijesu istaknute, odnosno objavljene na vidnom mjestu u prostorijama poštanskog operatora (član 24 stav 1);
- 4) ne dostavi regulatornom organu finansijski izvještaj i druge podatke u vezi obavljanja poštanske djelatnosti (član 25 st. 1 i 2);

- 5) univerzalni poštanski operator ne obezbijedi odvojeno računovodstveno praćenje rezervisanih i nerezervisanih usluga (član 25 stav 3);
- 6) univerzalni poštanski operator ne obezbijedi posebno računovodstveno praćenje univerzalne poštanske usluge u okviru računovodstvenog praćenja nerezervisanih usluga (član 25 stav 4);
- 7) obavlja prenos zabranjenih pošiljki (član 38 stav 1);
- 8) u obavljanju poštanskih usluga povrijedi tajnost poštanskih pošiljki (član 40 stav 1);
- 9) obavlja poštanske usluge bez propisane licence ili rješenja (član 48);
- 10) obavlja poštanske usluge koje nijesu utvrđene u licenci ili rješenju (član 52 tačka 1 i član 57 stav 1 tačka 2);
- 11) obavlja poštanske usluge u suprotnosti sa uslovima utvrđenim u licenci ili rješenju (član 52 tač. 3 i 4 i član 57 stav 1 tač. 3 i 4);
- 12) prenese licencu ili rješenje na drugo fizičko ili pravno lice (član 54 stav 4);
- 13) ne izmiri naknadu za obavljanje poštanskih usluga (član 58 st. 1 i 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od trostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici i odgovorno lice u pravnom licu.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 66

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se važeći propisi, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 67

Poštanski operatori uskladiće svoju organizaciju i poslovanje sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 68

Univerzalnu poštansku uslugu obavljaće Pošta Crne Gore DOO Podgorica do donošenja akta iz člana 5 stav 3 ovog zakona.

Posebnu licencu za obavljanje univerzalne poštanske usluge Pošta Crne Gore DOO Podgorica obavezna je pribaviti najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69

Agencija za telekomunikacije nastavlja sa radom pod nazivom Agencija za telekomunikacije i poštansku djelatnost.

Agencija za telekomunikacije i poštansku djelatnost je obavezna Statut i organizaciju uskladiti sa odredbama ovog zakona, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 70

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br.2/86 i 26/90).

Član 71

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".